

Vision 2026-2029

Juni 2026

Indhold

Forord	3
Vision	4
Styringstrekanten	5
Byrådets fyrtårnsprojekter	6
Hertugernes Augustenborg	7
ProjectZero	7
Nordborg Resort	7
Fokusområder	8
Et godt liv – hele livet	9
Uddannelse	10
Jobvækst	11
Turisme og kultur	12
Grøn omstilling, bæredygtighed og natur	13
Attraktive bymiljøer, lokalsamfund og fællesskaber	14
Arbejdet med styringstrekanten	15

Forord

Byrådets Vision 2026-2029 er udarbejdet af Byrådet og tegner den overordnede politiske retning samt centrale målsætninger og indsatser for Sønderborg Kommunes udvikling i byrådsperioden 2026-2029. Visionen bygger videre på tidligere byråds arbejde og fastholder et højt ambitionsniveau for kommunens udvikling. På den måde sikres kontinuitet og en videreførelse af de prioriteringer og investeringer, som allerede er foretaget.

Visionen omfatter seks fokusområder og tre fyrtårne, der tilsammen skal fungere som løftestænger for visionen. Sammen med den daglige kommunale drift skal de bidrage til at omsætte visionen til konkret handling, som kan mærkes af både dem, der bor her – og dem, der ønsker at komme til.

Vi inviterer borgere, foreninger og virksomheder til at være med til at omsætte visionen til virkelighed. Sammen står vi stærkt, og sammen skaber vi den kommune og den fremtid, vi giver videre.

Vision 2026-2029 er godkendt af Byrådet den 24. juni 2026.

Erik Lauritzen

Borgmester

Styringstrekanten

Styringstrekanten er udgangspunktet for at sikre sammenhæng mellem vision og planstrategi, kommuneplan, politikker, planer og handlinger. Den er et vigtigt redskab i arbejdet med at skabe en helhedsorienteret udvikling i kommunen.

Styringstrekanten er funderet på Sønderborg Kommunes grundfortælling: Sønderborg – Udsigt i verdensklasse. Grundfortællingen er beskrevet i positioneringsplanen og udgør fundamentet for at udbrede fortællingen om Sønderborg.

Grundfortælling og positioneringsplan

Positioneringsplanen er udarbejdet i samarbejde med det lokale erhvervsliv og blev opdateret i 2021. Den beskriver de tre styrkepositioner:

- Storbyen i naturen
- Grænseland
- Handlekraft

Styrkepositionerne er unikke for Sønderborg – og det er dem, vi gerne vil være kendt for. De er vigtige i markedsføringen af området, for tiltrækningen af nye borgere og rekrutteringen til virksomhederne.

I styringstrekanten udgør visionen og planstrategien de øverste elementer. De fungerer som det overordnede styringsredskab i byrådsperioden og udgør den del af styringstrekanten, som de øvrige politikker og planer skal spille sammen med.

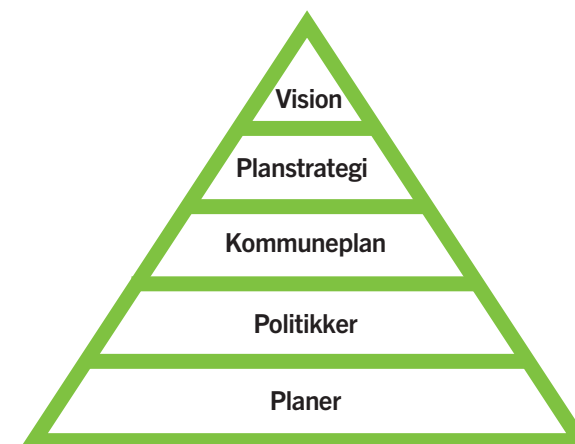
Visionen og planstrategien formuleres i fællesskab af Byrådet i begyndelsen af en ny byrådsperiode. Visionen og fokusområderne beskriver de politiske målsætninger. Planstrategien sætter retningen for den fysiske udvikling og byplanlægningen, og den skal opfylde planlovens krav til en planstrategi.

I kommuneplanen omsættes Byrådets vision og planstrategien til konkret fysisk planlægning. Kommuneplanen er således kommunens overordnede plan for at skabe rammerne for vækst og udvikling de næste 12 år.

Med afsæt i visionen udarbejder de politiske fagudvalg supplerende politikker for fagområderne. Det er med til at sikre, at Byrådets vision og de politiske målsætninger sættes i spil i hele den kommunale forvaltning. Politikkerne indeholder visioner og målsætninger for det enkelte fagområde.

Politikkerne omsættes til handlinger gennem handleplaner. I handleplanerne beskrives de initiativer, som sættes i gang med afsæt i vision, fokusområder, planstrategi og politikker.

Styringstrekanten

Vision

Vi venter ikke på fremtiden - vi skaber den sammen

Flere borgere og besøgende skal opleve og mærke, at det gode liv leves i Sønderborg Kommune - hele livet. Flere børn og unge, familier, flere talenter – flere borgere, der vil uddanne sig, arbejde, drive virksomhed og bosætte sig. Det giver bærekraft til arbejdsmarkedet, gør lokalsamfund levende og styrker livskvaliteten for alle.

Vi vil være verdenskendte for ambitiøs grøn omstilling, som udvikles i samarbejde med borgere og virksomheder og med respekt for naturen. Sønderborg Kommune skal have Danmarks bedste og mest grønne erhvervs miljø, være en attraktiv uddannelsesby og en internationalt anerkendt turistdestination med rødder i grænselandet. Det vil vi lykkes med i fællesskab med borgere og i partnerskab med virksomheder.

Visionen har seks fokusområder:

- *Et godt liv – hele livet*
- *Uddannelse*
- *Jobvækst*
- *Turisme og kultur*
- *Attraktive bymiljøer, lokalsamfund og fællesskaber*
- *Grøn omstilling, bæredygtighed og natur*

Byrådets fyrtårnsprojekter 2026-2029

Et fyrtårnsprojekt er et stort og langsigtet projekt, som hele Byrådet er enige om og samlet arbejder frem imod.

Et fyrtårnsprojekt er et fysisk projekt, der bliver realiseret over lang tid, og hvor der er konsensus over flere byrådsperioder.

Et fyrtårnsprojekt kræver økonomisk prioritering og endelig finansiering i Byrådet og realiseres i samarbejde med erhvervsliv og lokale aktører, fx gennem etablering af offentlige og private partnerskaber.

Byrådet har udpeget tre fyrtårnsprojekter:

- Hertugernes Augustenborg
- ProjectZero
- Nordborg Resort

Hertugernes Augustenborg

Hertugernes Augustenborg rummer et unikt kulturmiljø og et stort potentiale for Sønderborg Kommune. Den barokke hertugby, slottet, parken og fortællingen om grænselandets demokrati, mindretal og fredelige sameksistens udgør et særligt kulturmiljø af både national og international betydning. Det gør Hertugernes Augustenborg til en stærk kandidat til UNESCO's verdensarvsliste. Samtidig er Augustenborg en levende by, hvor der vil blive sat fokus på udvikling af attraktive boliger, gode hverdagsrammer og nye muligheder for borgere, erhvervsliv og turisme.

Fyrtårnsprojektet skal genetablere den fysiske hertugby med slottet, slotskirken, de omkringliggende palæer, parken og barokhuse for på den måde at øge turismen og skabe de kulturelle og historiske forbindelser, der kan styrke et fremtidigt verdensarvskandidatur. Hertugernes Augustenborg skal i tæt samarbejde med den danske UNESCO Nationalkommission gøres til et førende UNESCO-epicenter.

Med Hertugernes Augustenborg som fyrtårn vil Byrådet koble kulturarv, turisme, byudvikling og bosætning til gavn for hele Sønderborg Kommune. Byrådet vil arbejde for at Hertugernes Augustenborg kommer på UNESCO's verdensarvsliste, og den historiske bydel og det moderne Augustenborg skal bindes sammen og gribe ind i hinanden.

Augustenborg Slot

ProjectZero

ProjectZero er visionen om, at Sønderborg-området opnår et CO₂-neutralt energisystem i 2029 med særligt fokus på energieffektivitet. Med ProjectZero vil man sikre en stabil forsyning af vedvarende energi, der er til at betale for borgere og virksomheder. Planen for et CO₂-neutralt energisystem er samtidig en løftestang til at styrke Sønderborg-områdets position og konkurrenceevne – og dermed vækst – inden for energiteknologi ved bl.a. at dele viden med andre byer om lokale løsninger via ProjectZeros demonstrationscenter.

ProjectZero har opnået international opmærksomhed og er udnævnt til "EU Mission" by. Dermed er kommunen blandt frontløberne, der skal vise vejen for de øvrige europæiske byer i den grønne omstilling.

Siden 2007 er CO₂-udledningen i kommunen reduceret med 75 pct. og er dermed godt på vej mod målet. Masterplan2029 opdateres årligt og fastlægger vejen til målet med fortsat inddragelse af borgere, virksomheder, forsyningsselskaber og øvrige interessenter. ProjectZero er anerkendt for sin måde at organisere, drive og facilitere arbejdet på gennem sin offentlig-private partnerskabsmodel.

Med ProjectZero som fyrtårnsprojekt står Byrådet sammen om at virkeliggøre visionen om et CO₂-neutralt energisystem i 2029. Dette skal ske i tæt samspil med borgerne.

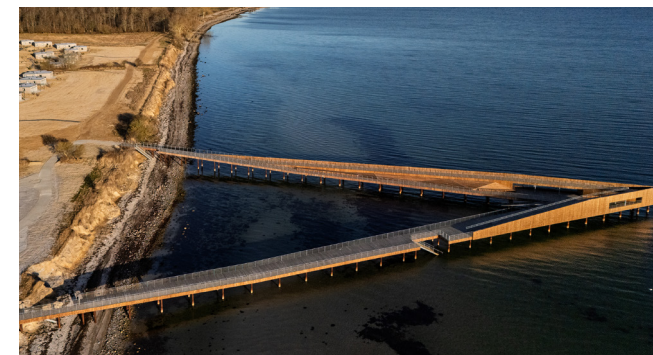
ProjectZero ballon ved Alision

Nordborg Resort

Med åbningen af Nordborg Resort i sommeren 2025 har Nordals fået et helt unikt og stærkt placeret ferietilbud, hvor natur, landskab og nærheden til kysten er en afgørende kerne i gæsternes oplevelse. I de kommende år skal Nordborg Resort konsolidere sin position som én af de bedste danske turistdestinationer. En planlagt fysisk udvidelse med flere ferie- og sommerhuse understøtter denne ambition og er næste skridt i udviklingen af resortet.

Udover den fysiske udvidelse i form af fase 2 af Nordborg Resort er der med dette fyrtårn fokus på at styrke sammenhængen mellem Nordborg Resort og udviklingen af Nordals som destination. Udviklingen sker i forlængelse af Masterplanen for Nordals og med kobling til bl.a. Naturpark Nordals.

Med Nordborg Resort som fyrtårn står Byrådet sammen om at forløse Nordborg Resorts og Nordals' fulde potentiale som ferie- og turistdestination – dette som løftestang for kommunens samlede turismeudvikling, jobvækst og bosætning – til gavn for økonomisk vækst, liv og oplevelser i hele kommunen.

Nordborg Pier

Fokusområder

*Et godt liv -
hele livet*

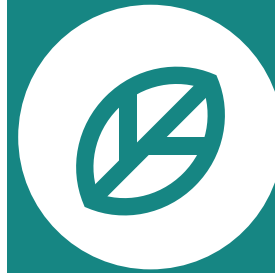
Uddannelse

Jobvækst

*Turisme og
kultur*

*Grøn
omstilling,
bæredygtighed
og natur*

*Attraktive
bymiljøer,
lokalsamfund
og fællesskaber*

Et godt liv - hele livet

Det gode liv i hverdagen gør Sønderborg Kommune til et attraktivt sted at bo og leve – hele livet. Med fokus på den bedste start for børn og unge vil vi være en familievenlig kommune, hvor det er trygt at vokse op og skabe et familieliv. Vi sikrer rammerne for et godt og værdigt seniorliv baseret på livskvalitet og selvbestemmelse.

Med stærk velfærd sikrer vi en god hverdag. Dagtilbud, skoler, ungdomstilbud, ældrepleje og sociale indsatser skal være nærværende, trygge og af høj kvalitet. Når nogen har brug for en ekstra hånd, står vi klar. Når andre kan selv, giver vi plads. Det giver frihed, værdighed og handlekraft for den enkelte. Vi prioriterer og styrker forebyggelse, mestring, mental og fysisk trivsel og sikrer lighed og nærhed i tilbud og indsatser.

Vi møder borgeren i øjenhøjde som et helt menneske og hjælper med at se og åbne muligheder. Borgere og pårørende skal opleve kvalitet og sammenhæng i indsatser.

Vi styrker kultur- og foreningsliv, frivillighed og fritidstilbud i hele kommunen. Alle skal have mulighed for at være del af et fællesskab og føle, at de kan bidrage og have værdi for andre.

Vi sikrer mobilitet, infrastruktur, samt adgang til levende byrum og natur.

Centrale indsatser:

- Sønderborg Kommune som UNICEF-certificeret børnevenlig kommune
- Sundhedshuse i Augustenborg og Sønderborg
- Styrke Sønderborg Kommune som attraktiv arbejdsplads mhp. rekruttering og fastholdelse af medarbejdere
- DGI Landsstævne 2029 som løftestang for frivillighed, foreningsliv og fællesskab
- Aktiv udvikling af byrum og mødepladser
- Projekt Familiehuse
- Kommunal Ungeindsats og Ungeløftet
- Sammenhængende livsforløb på tværs af social- og ældreområdet
- Åbne, inkluderende og mangfoldige fællesskaber sammen med civilsamfundet gennem hele livet
- Visionære og innovative løsninger på sundheds-, ældre- og socialområdet med fokus på livskvalitet og det hele menneske

Uddannelse

Sønderborg er en uddannelsesby, hvor børn, unge og voksne får mulighed for at udfolde deres potentialer gennem hele livet i livslang læring.

Vi investerer ambitiøst i dagtilbud og folkeskoler med fokus på læring, trivsel og stærke fællesskaber. Vi vil være en kommune med et stærkt udbud af ungdomsuddannelser. Vi vil understøtte, at alle, der kan og vil tage en uddannelse, også har mulighed for det – uanset hvor i livet de befinder sig.

Som uddannelsesby tilbyder Sønderborg Kommune et bredt og attraktivt udvalg af uddannelser – med fokus på fastholdelse og tiltrækning af nye uddannelser. Det gælder både universitetsuddannelser, videregående korte og mellemlange uddannelser samt praksisnære uddannelsesveje, der understøtter et moderne arbejdsmarked i både offentlige og private virksomheder. På den måde kvalificerer vi arbejdsstyrken i kommunen.

Vi vil tiltrække og aktivt vælges til af unge og studerende ved at skabe et levende og inkluderende studiemiljø med moderne campusfaciliteter, gode studieboliger og et ungemiljø, der favner både lokale og internationale elever og studerende. Vi vil være blandt de bedste fem studiebyer i Danmark.

Et stærkt uddannelsesmiljø – fra folkeskole og op – er ikke blot en indsats for i dag, men en afgørende forudsætning for bosætning, arbejdsudbud og kommunens langsigtede udvikling og internationale udsyn.

Centrale indsatser:

- *Skolernes Årti og gode fysiske rammer inde og ude*
- *Folkeskoler med investering i styrket faglighed, gode læringsmiljøer og høj grad af trivsel som grundlag for attraktive lokalsamfund og bosætning*
- *Tiltrækning og etablering af nye, forskelligartede uddannelser*
- *Udvikling af en fælles uddannelsesstrategi mellem erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner og kommune*
- *Styrkelse af internationalt campusmiljø på tværs af uddannelser med bl.a. kulturelle tilbud, der understøtter fællesskaber*
- *Sikre attraktive studieboliger*
- *Sikre uddannede medarbejdere til kommunens velfærdsområder*
- *Flere internationale og nationale studerende i studiejob og job efter endt uddannelse på offentlige og private arbejdspladser*

Jobvækst

Sønderborg Kommune prioriterer et stærkt erhvervsklima. Vi vil understøtte iværksættere og vækstvirksomheder, udbygge infrastrukturen og sikre et velfungerende samarbejde, der favner både etablerede og spirende erhvervsområder.

Vi har en styrkeposition inden for teknologi og grøn omstilling, som vi skal fastholde og udbygge. Vi vil samtidig udvikle nye styrker, herunder gastronomi, lokale fødevarer og oplevelsesbaserede erhverv, som kan føje nye dimensioner til den lokale økonomi og gøre kommunen endnu mere attraktiv.

Med en offensiv tilgang til jobskabelse, tilflytning og økonomisk bæredygtighed vil Sønderborg Kommune skabe et robust fundament for fremtidens velfærd. Dermed vil vi sikre en stærk position i den nationale og internationale konkurrence om borgere, virksomheder og talenter.

For at imødekomme arbejdsmarkedets behov vil vi tiltrække og udvikle kvalificeret arbejdskraft. Det gør vi gennem en tydelig satsning på uddannelse, kompetenceudvikling og rekruttering.

Alle, der kan tage et arbejde, skal have mulighed for at bidrage, og vi vil styrke et rummeligt og mangfoldigt arbejdsmarked, der skaber værdi for både virksomheder og borgere.

Centrale indsatser:

- Fortsat ligge i toppen af Danmarks erhvervsvenlige kommuner
- Vi vil styrke infrastrukturen i form af jernbane, lufthavn og færger
- Vi arbejder målrettet for, at der bliver etableret en fast forbindelse til Fyn og en udvidelse af A8
- Øge fokus på det brede iværksætteri
- Tiltrække investeringer ved at synliggøre Sønderborg Kommune som en stærk erhvervsklynge inden for grøn omstilling, teknik og innovation
- Udvikle styrkepositioner indenfor gastronomi, lokale bæredygtige fødevarer og turisme
- Videreudvikle samarbejdet mellem erhvervsliv, fagforeninger, uddannelsesinstitutioner og kommune gennem Sønderborg i Arbejde

Turisme og kultur

Turisme og kultur er en stærk motor for liv, vækst og tiltrækningskraft i Sønderborg Kommune. Med en ambitiøs og målrettet udvikling skaber vi oplevelser, der begejstrer, engagerer og gør en forskel – for borgere, besøgende og dem, der vælger at bosætte sig her.

Områdets unikke natur med skove, kyster, stier og hav er en styrkeposition, som vi bringer i spil med respekt, omtanke og fokus på bæredygtighed.

Grænselandets kultur, historie og vartegn er enestående ressourcer, som vi vil løfte og formidle, så de bliver endnu mere synlige, levende, tilgængelige og skaber værdi for området og den enkelte borger og turist.

Sammen med vores kulturelle vækstlag sætter vi scenen for oplevelser og aktiviteter i særklasse året rundt – gennem kunst, events, musik, scenekunst, gastronomi og stærkt værtskab. Det skal give både borgere og besøgende lyst til mere og sætte Sønderborg Kommune på landkortet som en kultur- og turistdestination i top.

Turisme og kultur skal udvikles i tæt samspil med lokalsamfund, kulturinstitutioner og erhverv og skabe værdi og sammenhæng bredt i kommunen.

Centrale indsatser:

- *Sønderborg Kommune vil være blandt de fem mest besøgte turistdestinationer i Danmark målt på antal overnatninger*
- *Flere borgere i Sønderborg Kommune skal kende til og benytte kulturtilbud*
- *Sønderborgs bymidteposition som Sønderjyllands handelscentrum skal løftes*
- *Styrke handlen i Nordborg og Gråsten med turismen som afsæt*
- *Udvikling af gastro-, natur- og erhvervsturisme*
- *Udvikle Dybbøl Banke som et centralt kultur- og turismeområde i grænselandet og sikre kobling til Hertugernes Augustenborg*
- *Udvikling af Den Kongelige Køkkenhave*
- *Styrke børn og unges kendskab til grænselandets historie og kultur*

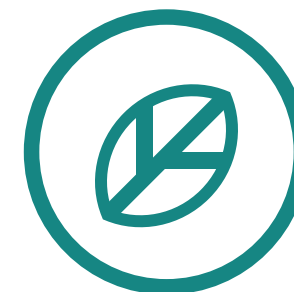
Grøn omstilling, bæredygtighed og natur

Sønderborg Kommune går forrest som drivkraft i den grønne omstilling. Gennem arbejdet med natur, miljø og håndtering af klimaudfordringer skaber vi grundlaget for en bæredygtig fremtid. Resultaterne vil vi bruge til at tiltrække borgere, besøgende, virksomheder og investeringer.

Den grønne omstilling kræver handling i fælles retning og skal opleves som meningsfuld. Derfor styrker vi dialog, inddragelse og samarbejde mellem kommune, erhvervsliv og civilsamfund endnu mere, så flere får ejerskab til løsningerne. Sammen skaber vi en grønnere hverdag i dagtilbud, skoler, på uddannelser og arbejdspladser. Den grønne omstilling skal også favne og give gode vilkår for lokale producenter og virksomheder og deres fortsatte udvikling.

Vi tager ansvar for naturen. Derfor fastsætter vi klare, langsigtede mål for biodiversitet, naturpleje og adgang til grønne og blå områder, så udviklingen rækker ud over én byrådsperiode.

Vi fortsætter arbejdet med energieffektivitet, bæredygtige teknologier og en ansvarlig forvaltning af natur, skove, kyster og have. Med høje ambitioner, konsekvent prioritering og stærke partnerskaber skaber vi en kommune, hvor grøn omstilling og naturhensyn går hånd i hånd med vækst, livskvalitet og en bæredygtig fremtid.

Centrale indsatser:

- *ProjectZero med fokus på et CO₂-neutralt energisystem*
- *Beskyttelse af vandressourcer, drikkevand, hav- og vandmiljø*
- *Fokus på mobilitet – udvikling af aktiv persontransport og kollektiv transport*
- *Grøn trepart og partnerskaber, der understøtter omlægningen, herunder klimaskovfonden*
- *Planlægning af vedvarende energianlæg i samarbejde med lokalsamfund*
- *Bedre adgang til natur og læring i grønne omgivelser for børn i dagpleje, dagtilbud og skoler*
- *Styrke rekreativ brug af naturen*
- *Bæredygtigt fokus på drift af kommunale bygninger samt generelt fokus på bæredygtighed i byggeri og nybyggeri*
- *Flensborg Fjord til UNESCO biosfæreområde*

Attraktive bymiljøer, lokalsamfund og fællesskaber

Vi udvikler alle kommunens byer, landsbyer, lokalsamfund og havnemiljøer, så alle steder kan udfolde deres identitet, styrker og potentialer. Udviklingen skal skabe en god balance og sammenhæng mellem by og land, bidrage til livskvalitet og fastholde og tiltrække borgere. Målet er at være 77.000 indbyggere.

Fællesskab og medbestemmelse er fundamentet. Vi styrker borgerinddragelsen og bygger videre på lokalt engagement, frivillighed og ejerskab, fordi det giver handlekraft og langtidsholdbare løsninger.

Hver by og hvert lokalområde skal kunne tilbyde attraktive rammer for hverdagsliv, fællesskaber og nye boformer. Vi prioriterer levende og attraktive bymiljøer, velfungerende kommunale bygninger og faciliteter, let adgang til naturen, gode vilkår for detailhandel og varierede boligområder. Måden, vi bor og lever på, skal matche livets faser og behov.

Vi arbejder videre med bystrategier og understøtter lokale initiativer fra byer, foreninger og borgere. Udviklingen skal være nærværende, mærkbar og meningsfuld i hverdagen.

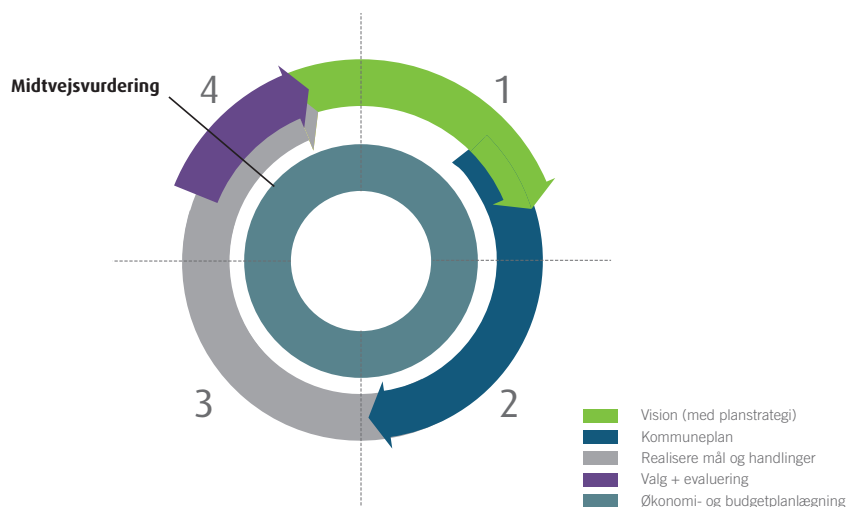
Centrale indsatser:

- *Udvikling af nye boligområder i hele kommunen til alle livets faser*
- *Implementering af bystrategier*
- *Fokus på tilgængelighed i byplanlægningen*
- *Udvikling af byrum og grønne områder, der indbyder til fællesskaber, sundhedsfremmende aktiviteter og leg*
- *Udbrede kendskab til værdifulde kulturmiljøer og fælles kulturarv*
- *Fokus på kvalitet i byggeri og omdannelser via arbejdet med Arkitekturpolitikken*
- *Fortsat fokus på infrastruktur med gode veje, grønne vandreruter, cykelstier og parkering*
- *Engagere landsbylaug, foreninger m.fl. i modtagelsen af nye borgere*

Arbejdet med styringstrekanten

4 års-hjulet for den overordnede kommunale planlægning

Politikker

- Sammenhængende børne- og familierpolitik 2026-2029
- Socialpolitik 2025-2028: Sammen skaber vi det gode liv
- Værdighedspolitik for ældreområdet 2023-2026
- Sundhedspolitik 2023-2026
- Beskæftigelsespolitik 2023-2026
- Idræts- og Fritidspolitik 2025-2028
- Politik for det frivillige sociale og sundhedsfremmende område 2024-2026
- Naturpolitikken
- Bæredygtighedspolitik
- Veteran- og pårørendepolitik 2023-2026
- Arkitektur- og bevaringspolitik
- Finansiell politik
- Indkøbs- og udbudspolitik

Planer

- Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst 2024-2030
- Masterplan for Gråsten-området 2026-2035
- Masterplan for Nordals – Et helstøbt Nordals
- Masterplan for Hertugernes Augustenborg
- Masterplan for Parkering i Sønderborg by 2025-2036
- Beredskabsplan
- Sundhedsberedskabsplan 2026 – 2029
- Beredskabsplan – Vold og overgreb mod børn og unge 2024
- Beredskabsplan - Negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter, ekstremisme og radikaliserings
- Sundhedsplaner 2023-2026
- Helhedsplan for Børn og Uddannelse
- Handleplan for sprog og læsning 0-18 år
- Plan for ungekultur 2025-2026
- Masterplan for Events 2024-2027
- Handleplan for Events 2024-2027
- Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027
- Handleplan for Turisme og Handel 2025
- Masterplan Sønderborg Musikskole 2019 - 2027
- Masterplan for Center for Verdensmål 2025-2030
- Plan for ligestilling 2024
- Vandforsyningsplan 2023-2031
- Spildevandsplan 2025-2030
- Affaldsplan 2025-2035
- Klimahandleplan DK2030
- Handleplan for Grøn omstilling og persontransport 2024
- Handleplan for Fødevarer 2022-2026
- Handleplan for Klimatilpasning DK2020
- Handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2025-2027

Sønderborg
Udsigt i verdensklasse

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

T: 0045 8872 6400
post@sonderborg.dk

Sonderborgkommune.dk

